

ՀԿԳ Կենտկոմի
պրոպագանդայի և
ագիտացիայի բաժին

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲՆԿԱՆՈՍ

ՕԳՈՍՏՈՍ

15

1961

Տիեզերագնաց ԴԵՐՄԱՆ ՍՏԵՊԱՆՈՎԻՉ ՏԻՏՈՎ

ԻՆՉՊԵՍ ԱՆՑԿԱՅՆԵԼ ԶՐՈՒՅՑ
«ԿՈՄՄՈՆԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԻԱՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՎ ՊԱՅՔԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Է ԺՈՂՈՎՐԴԻ
ԲԱՐՐՈՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ» ԹԵՄԱՅԻՆՈՎ

«Ամեն ինչ մարդու համար, հանուն մարդու բարօրության»: Այս է հռչակում Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիան իր նոր Ծրագրի նախագծում: Զրույցի սկզբում ագիտատորը ունկնդիրներին մանրակրկիտ բացատրում է, որ Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիան բացի ժողովրդի շահերից, ուրիշ շահեր չունի: Նրա բարձրագույն նպատակն է՝ կառուցել կոմունիստական հասարակարգ, որը, ինչպես ասված է Ծրագրում, համապատասխանում է ամբողջ համաշխարհային սոցիալիստական սիստեմի շահերին, միջազգային պրոլետարիատի, բովանդակ մարդկության շահերին:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի նոր Ծրագրի նախագծում հանգա-

մանորեն պարզաբանվում է, որ այժմ կան բոլոր հնարավորությունները ամբողջ բնակչության՝ բանվորների, գյուղացիների, ինտելիգենցիայի բարեկեցության արագ բարձրացման համար:

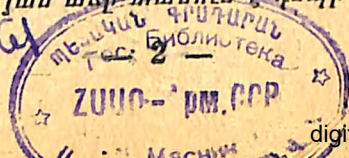
Կոմունիստական պարտիան խնդիր է դրելու Սովետական Միությանում ապահովել ամենաբարձր կենսամակարդակ՝ կապիտալիզմի ամեն մի երկրի համեմատությամբ: Չէ՞ որ սովետական հասարակության զարգացման օրենքն է ժողովրդի բարեկեցության անընդհատ աճը՝ սոցիալիստական արտադրության զարգացման և աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման հիման վրա:

«Եթե կապիտալիզմի պայմաններում, — ասում է Բնկ. Ն. Ս. Խրուշչովը, — արտադրության աճը տանում է դեպի մի բուռ շահագործողների հարստացում և ուղեկցվում է աշխատավոր մասսաների հարաբերական ու բացարձակ աղքատացումով, ապա սոցիալիզմի ժամանակ արտադրությունը զարգանում է ամբողջ հասարակության շահերի օգտին, հասարակության բոլոր անդամների նյութական և կուլտուրական հարաճուն պահանջմունքները բավարարելու նպատակով և արտադրության աճը տանում է դեպի ամբողջ

ժողովրդի բարեկեցության անշեղ վերելք»:

Խոսելով այն մասին, որ կոմունիստական հասարակարգի կառուցումը դարձել է սովետական ժողովրդի անմիջական գործնական խնդիրը, ագիտատորը ունկնդիրների ուշադրությունը սրում է այն հանգամանքի վրա, որ սոցիալիզմի աստիճանական վերաճումը կոմունիզմի՝ օբյեկտիվ օրինաչափություն է, որը նախապատրաստված է սովետական սոցիալիստական հասարակարգի ամբողջ նախընթաց զարգացումով: Ունկնդիրը հստակ պատկերացում պետք է ունենա, որ մեր երկրում կոմունիզմի կառուցման խնդիրների լուծումը իրագործվում է հաջորդական էտապներով: Առաջիկա տասնամյակում, որն ընդգրկելու է 1961—1970 թվականները, Սովետական Միությունը, ստեղծելով կոմունիզմի նյութատեխնիկական բազան, բնակչության մեկ շնչին ընկնող արտադրանքի արտադրությամբ կգերազանցի ԱՄՆ-ին. նշանակալի չափով կբարձրանա աշխատավորների նյութական բարեկեցությունը և կուլտուր-տեխնիկական մակարդակը, բոլորի համար կապահովվի նյութական լիություն. բոլոր կոլտնտեսություններն ու սովխոզները կդառնան բարձր արտադրողական և բարձր եկամտաբեր տնտեսություններ.

7519-61

հիմնականում կրավարարվեն սովետական մարդկանց բարեկարգ բնակարանների պահանջները, կանհետանա ծանր ֆիզիկական աշխատանքը. ՍՍՌՄ-ը կդառնա ամենակարճ աշխատանքային օրվա երկիր:

Երկրորդ տասնամյակում, որն ընդգրկելու է 1971—1980 թվականները, կստեղծվի կոմունիզմի նյութատեխնիկական բազան, ամբողջ բնակչության համար կապահովվի նյութական և կուլտուրական բարիքների առատություն, սովետական հասարակությունն ընդհուպ կմոտենա ըստ պահանջների բաշխման սկզբունքի իրականացմանը. տեղի կունենա աստիճանական անցում դեպի մեկ միասնական համաժողովրդական սեփականություն: Այսպիսով, ՍՍՌՄ-ում հիմնականում կկառուցվի կոմունիստական հասարակարգ: Կոմունիստական հասարակարգի կառուցումը լիովին կավարտվի հաջորդ ժամանակաշրջանում:

«Կոմունիզմի հոյակապ շենքը,— ասված է Ծրագրի նախագծում,— կերտվում է սովետական ժողովրդի՝ բանվոր դասակարգի, գյուղացիության, ինտելիգենցիայի համատաշխատանքով»:

Ինչպես ասվեց, առաջիկա քսան տարում ամբողջ աշխարհում ամենաբարձր կենսա-

մակարդակը կունենա Սովետական Միությունը: Մեր երկրում այդ բարձր կենսամակարդակը կիրագործվի աշխատավորների վարձատրությունը բարձրացնելու, մանրածախ զնեհնելու, հարկերը վերացնելու միջոցով: Միաժամանակ կընդլայնվեն հանրային այն ֆոնդերը, որոնք բնակչությանը բաշխվում են ձրիաբար (կրթություն, բուժում, կենսաթոշակային ապահովություն, մանկական հիմնարկներում երեխաներին պահելը, անցումը կոմունալ ծառայություններից անվճար օգտվելուն և այլն):

Նույն ժամանակամիջոցում, այսինքն քսան տարում, ՍՍՌՄ-ի ազգային եկամուտը կաճի հինգ անգամ, իսկ բնակչության մեկ շնչին ընկնող ռեալ եկամուտները՝ ավելի քան երեք ու կես անգամ: Մոտակա տասը տարում մեր երկրի ազգային եկամուտը կաճի երկուսուկես անգամ:

Այս միտքը զրույցի ընթացքում ավելի տպավորիչ դարձնելու նպատակով ազիտատորը փաստեր է բերում այն մասին, թե ինչպես ԱՄՆ-ում շահագործող դասակարգերը յուրացնում են ազգային եկամտի կեսից ավելին, մինչդեռ նրանք կազմում են երկրի ամբողջ բնակչության մոտավորապես մեկ տասներորդը միայն: ՍՍՌՄ-ում

աշխատավորները իրենց անձնական նյութական ու կուլտուրական պահանջմունքների բավարարման համար ստանում են ազգային եկամտի մոտ երեք քառորդը: Ազգային եկամտի մնացած մասը, որը նույնպես պատկանում է աշխատավորներին, հատկացվում է սոցիալիստական արտադրության ընդլայնմանը և հասարակական մյուս կարիքներին:

Այնուհետև, ագիտատորը ունկնդիրներին պարզաբանում է ժողովրդի նյութական բարեկեցության բարձրացման բնագավառում պարտիայի խնդիրները: Առաջիկա տասը տարվա ընթացքում բանվորների և ծառայողների ռեալ եկամուտները (հաշվի առնելով հանրային ֆոնդերը), մեկ աշխատողին ընկնող միջին հաշվով, կավելանան զրեթե երկու անգամ, իսկ 20 տարում՝ մոտավորապես երեք-երեքուկես անգամ: Համեմատաբար պակաս վարձատրությունն ստացող բանվորների և ծառայողների ռեալ եկամուտները մոտակա տասնամյակում կհասցվեն այնպիսի մակարդակի, որ երկրում չեն մնա բանվորների ու ծառայողների ցածր վարձատրվող կատեգորիաներ: Նվազագույն աշխատավարձ ստացող բանվորների ու ծառայողների ռեալ եկամուտները այդ ժամա-

նակամիջոցում, հաշվի առնելով հանրային ֆոնդերը, կաճեն մոտավորապես երեք անգամ: Մոտակա տասնամյակում մեկ աշխատողի հաշվով ավելի քան երկու անգամ, իսկ 20 տարվա ընթացքում ավելի քան չորս անգամ կբարձրանան կոլտնտեսականների ռեալ եկամուտները: Նույն ժամանակաշրջանում զգալիորեն կբարձրանա ինտելիգենցիայի աշխատավարձը:

Զրույցի այդ մասում ագիտատորը խոսում է նաև այն մասին, որ բնակչության եկամուտների աճին համապատասխան ձեռք կբերվի ժողովրդական սպառման ընդհանուր մակարդակի արագ վերելք: Ամբողջ բնակչությունը հնարավորություն կստանա լիովին բավարարելու իր պահանջները բարձրորակ ու բազմազան սննդով և լայն սպառման բարձրորակ ապրանքներով:

«Երկրորդ տասնամյակում, — ասված է Ծրագրի նախագծում, — նյութական և կուլտուրական բարիքների նոսրացումն ձեռք կբերվի ամբողջ բնակչության համար, նյութական նախադրյալներ կստեղծվեն հաջորդ ժամանակաշրջանում ըստ պահանջների բաշխման կոմունիստական սկզբունքին անցնելն ավարտելու համար»:

Ինչպես հայտնի է, բնակարանային պրոբ-

լեմը ամենակենսական հարցերից մեկն է։ Մարդիկ դարեր շարունակ երազել են հարմարավետ բնակարաններ ունենալու մասին։ Կոմունիստական պարտիան վիթխարի աշխատանք է կատարում, որպեսզի արագ կերպով վերացվի բնակարանների պակասը։ Պարտիայի Ծրագրի նախագծում խնդիր է դրված, որ երկրորդ տասնամյակի վերջում յուրաքանչյուր ընտանիք, ներառյալ նորապսակների ընտանիքները, ունենան առողջապահության և կուլտուրական կենցաղի պահանջներին համապատասխանող բարեկարգ բնակարան։ Գյուղացիական հին տիպի տները հիմնականում կփոխարինվեն նոր, ժամանակակից տներով, կամ այնտեղ, որտեղ հնարավոր է, կվերակառուցվեն՝ կատարելով անհրաժեշտ բարեկարգում։ Երկրորդ տասնամյակի ընթացքում բնակարանի օգտագործումը հետզհետե անվճար կդառնա բոլոր քաղաքացիների համար։

Առաջիկայում մեր երկրում կկատարվեն բարեկարգման մեծ աշխատանքներ։ Կոմունալ շինարարություններ կկատարվեն մեր երկրի բոլոր քաղաքներում և բանվորական ավաններում։ Երկրորդ տասնամյակում բնակեցությունը ձրիաբար կօգտվի կոմունալ տրանսպորտից, տրամվայից, ավտոբուսից,

սրուլեյբուսից, մետրոյից։ Երկրորդ տասնամյակի վերջում ձրի կդառնան նաև կոմունալ ծառայությունները՝ ջրից, գազից, ջեռուցումից օգտվելը։

Նոսելով մեր երկրում բնակարանային պրոբլեմի լուծման մասին, ագիտատորը ունկընդիտներին պետք է պարզաբանի, որ կապիտալիստական երկրներում աշխատավորները տառապում են բնակարանային ծանր պայմաններում։ Օրինակ, ԱՄՆ-ում, հենց ամերիկյան պաշտոնական տվյալներով 15 միլիոն մարդ ապրում է հետնախորշերում, 13 միլիոն տներ (բոլոր տների ընդհանուր թվի մեկ քառորդը) չեն համապատասխանում բնակելի տներին ներկայացվող պայմաններին, քաղաքների յոթ միլիոն տներ խարխուլ լինելու հետևանքով բնակության համար պիտանի չեն։

Պարտիայի Ծրագրի նախագծում մեծ կառուցություն է տրվում աշխատաժամանակի կրճատմանը և աշխատանքի պայմանների հետագա բարելավմանը։ Առաջիկա տասը տարում կիրագործվի անցում վեցժամյա աշխատանքային օրվա՝ շաբաթական մեկ հանգրստյան օրով, կամ 34—36 ժամյա աշխատանքային շաբաթի՝ երկու հանգստյան օրով, իսկ ստորերկրյա աշխատանքներում և

վնասակար արտադրություններում՝ հինգ-
ժամյա աշխատանքային օրվա, կամ 30-
ժամյա հնգօրյա աշխատանքային շաբաթի:
Երկրորդ տասնամյակում արտադրողակա-
նության համապատասխան աճի բազայի
վրա կսկսվի անցում էլ ավելի կրճատ աշ-
խատանքային շաբաթի:

«...Սովետական Միությունը, — ասված է
Մրազրի նախագծում, — կդառնա աշխար-
հում ամենակարճ և միևնույն ժամանակ
ամենաարտադրողական ու առավել բարձր
վարձատրվող աշխատանքային օրվա եր-
կիր»:

Ազդիտատորը, խոսելով այն մասին, որ
մեր երկրում ամեն ինչ արվում է աշխատա-
վորների կյանքի պայմանները բարելավելու
համար, նա միաժամանակ փաստեր է բե-
րում, թե ինչպես կապիտալիստական երկրը-
նեում գնալով անտանալի է դառնում աշ-
խատավորների վիճակը: Օրինակ, ԱՄՆ-ում
լայնորեն տարածված է աղքատությունը:
Արհմիութենական «Լեյբորս էկոնոմիկ Ռե-
յու» ամսագիրը հաղորդել է, որ 1960 թվա-
կանի կեսերին ԱՄՆ-ում 7,5 միլիոն ամե-
րիկյան քաղաքացի իր գոյությունը պահպա-
նել է ողորմությամբ: Այդ նույն ամսագիրը
հաղորդել է, որ ամերիկացիների 20 տոկո-

սից ավելին, այսինքն ավելի քան 40 միլիոն
մարդ, միջոցներ չունի ապրուստի անհրա-
ժեշտ մինիմումը բավարարելու համար: Այս
40 միլիոնը, ընդգծում է ամսագիրը, «ապ-
րում է կամ աղքատության եզրին, կամ աղ-
քատության մեջ»:

Եթե 1940 թվականին ԱՄՆ-ում հարկ էին
վճարում 7,5 միլիոն մարդ, ապա 1955 թը-
վականին նրանց թիվը հասնում էր մոտ 58
միլիոնի:

Զրույցն ավելի հետաքրքիր դարձնելու
նպատակով ազդիտատորը պարզաբանում է
պարտիայի Մրազրի նախագծի այն մասը,
որը վերաբերում է ժողովրդի առողջության
և կյանքի տեղողության երկարացման նկատ-
մամբ պարտիայի հոգատարությանը: Սո-
ցիալիստական պետությունը միակ պետու-
թյունն է, որն իր վրա է վերցնում ամբողջ
բնակչության առողջության պահպանման
հոգատարությունը: Պարտիայի նոր Մրազրի
նախագծով նախատեսվում է իրագործել
լայն միջոցառումներ հիվանդությունները
վճռականորեն կրճատելու, մասսայական
վարակիչ հիվանդությունները վերացնելու,
կյանքի տեղողությունն էլ ավելի երկարաց-
նելու համար: Զրի բուժսպասարկման հետ
միասին հիվանդները ձրիաբար կօգտվեն

սանատորիաներից, ղեկորայքից, հատուկ ուշադրություն կդարձվի մոր և մանկան առողջության պահպանման : Հիմնարկներին՝ ծննդատների, կոնսուլտացիաների, մանկական սանատորիաների ու հիվանդանոցների շանցր ծավալելու վրա :

կարողանա իր հիվանդ ստամոքսը վերահաս-
տույթյան տակ:

Զրույցի վերջում ազիտատորը ունկնդիր-
ներին հանգամանորեն պարզաբանում է այն
վիթխարի խնդիրները, որ պարտիան նախա-
տեսում է կատարել ընտանիքի կենցաղային
պայմանները բարելավելու, երեխաների և
անաշխատունակների խնամքը հասարակու-
թյան հաշվին իրագործելու կապակցու-
թյամբ:

Կենցաղում լրիվ վերացվելու են կնոջ անհավասար դրուժյան մնացորդները, ստեղծվելու են սոցիալ-կենցաղային բոլոր պայմանները երջանիկ մայրությունը զուգորդելու հասարակական աշխատանքին ու հասարակական գործունեությանը, գիտության, արվեստի բնագավառներին կանանց ավելի ու ավելի ակտիվ և ստեղծագործական մասնակցության հետ: Կանանց կտրվեն համեմատաբար ավելի թեթև և միևնույն ժամանակ բավարար չափով վարձատրվող աշխատանքներ: Կավելանա հղիության արձակուրդների տևողությունը: Տնային տնտեսության մեջ կհեշտացվի և կկրճատվի կնոջ աշխատանքը, արմատապես կբարելավվի հասարակական սննդի ցանցը, որը 10—15 տարվա ընթացքում կկարողանա գերակշռող

տեղ գրավել տնային սննդի համեմատութեամբ:

Երկրորդ տասնամյակում կսկսվի անցում ձեռնարկություններում ու հիմնարկներում և արտադրության մեջ զբաղված կոլտնտեսականների հասարակական ձրի սննդի (ճաշերի) մատակարարման:

Քսանամյակի ընթացքում պետութունը, արհիւթյունները և կոլտնտեսությունները աստիճանաբար իրենց վրա կվերցնեն այն բոլոր քաղաքացիների նյութական ապահովութունը, որոնք կորցրել են աշխատունակութունը տարիքի կամ հաշմանդամության հետևանքով: Հիվանդության և աշխատունակութունը ժամանակավորապես կորցնելու նպաստներ, ծերության կենսաթոշակներ կստանան նաև կոլտնտեսականները:

«Ամբողջ աշխարհի առջև,— ասված է պարտիայի նոր Ծրագրի նախագծում,— Սովետական պետութունը կցուցադրի մարդունյութական և կուլտուրական աճող պահանջների իսկապես լրիվ ու համապարփակ բավարարման օրինակ:

Վ. ԵՆԳԻՐԱՐՅԱՆ

ԱՆԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵՆՔ ՕՏԱՆՁՆԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Վերջերս իր աշխատանքներն ավարտեց ՀԿՊ Կենտկոմի 9-րդ պլենումը, որը օրակարգի առաջին հարցում լսեց «Էջմիածնի, Թալինի, Կամոյի և Գորիսի պարտըրջկոմների զեկուցումները՝ ՍՄԿՊ Կենտկոմի Հունվարյան պլենումի որոշումների և ՍՄԿՊ XXII համագումարի պատվին ստանձնած սոցիալիստական պարտավորությունների կատարման ընթացքի մասին»:

Էջմիածնի շրջանի կոլտնտեսային և սովխոզային աշխատավորները, պարտիական կազմակերպությունների գլխավորութեամբ, կենսագործելով ՍՄԿՊ Հունվարյան պլենումի որոշումները, զգալի հաջողություններ են ձեռք բերել գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությունն ավելացնելու ուղղութեամբ: Այդ մասին խոսեց պարտըրջկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Գ. Մարտիրոսյանը: Շրջանում պակասել են անասունների անկումները: Անցյալ տարվա նույն ժամա-

նակաշրջանի համեմատությամբ որոշ չափով ավելացել է կաթի և ձվի վաճառքը պետությունը, իսկ առանձին կոլտնտեսություններ կատարել են նաև մսի ու բրդի արտադրությունն ավելացնելու առաջադրանքը: Լավ է խաղողագործության, պտղաբուծության և բանջարաբուծության վիճակը: Սակայն կան և լուրջ թերություններ: Անբավարար են օգտագործվում եղած հնարավորությունները՝ մասնավորապես խոտաբույսերի, եգիպտացորենի, երեքնուկի ցանքատարածություններն ընդարձակելու, անասուններն անհրաժեշտ կերի պաշարով ապահովելու ուղղությամբ:

Թափյնի պարտշրջկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Ա. Համբարձումյանը, խոսնելով հանրային անասունների գլխաքանակի ավելացման գործում ձեռք բերած որոշ հաջողությունների մասին, միաժամանակ կանգ է առնում այն լուրջ թերությունների վրա, որոնք գոյություն ունեն շրջանի կոլտնտեսային և սովխոզային աշխատանքների բնագավառում: Կլիմայական անբարենպաստ պայմանների հետևանքով այս տարի զգալիորեն կրճատվում է հացահատիկի և անասնակերի արտադրությունը, որը բացասաբար է անդրադառնում անասնապահա-

կան մթերքների ավելացման վրա: Այնուհետև նա խոսում է շրջանում խաղողագործությունը և պտղաբուծությունը զարգացնելու հեռանկարների և իռիգացիոն աշխատանքներն ուժեղացնելու մասին:

Կամոյի պարտշրջկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Վ. Ծաղիկյանը պատմեց, որ շրջանի կոլտնտեսություններում ու սովխոզներում, անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ, զգալիորեն ավելացել են անասունների գլխաքանակը, բրդի և ձվի արտադրությունը: Սակայն դրությունը անմխիթարական է անասնաբուծական մթերքների ավելացման ուղղությամբ: Շոշափելի չափով իջել է մսի, կաթի արտադրությունը: Պակասել է խոզերի ու թռչունների գլխաքանակը: Զի կատարվել պետությանը միս և կաթ վաճառելու կիսամյա պլանը: Այնուհետև նա ասաց, որ չնայած այդ բոլորին, մենք ունենք բոլոր հնարավորությունները թերությունները վերացնելու, մոբիլիզացնելու աշխատավորության ողջ ուժերը՝ վերցրած պարտավորությունները կատարելու համար:

Գորիսի շրջկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Բ. Պետրոսյանը իր զեկուցման մեջ նշեց, որ չնայած ստեղծված բնական ծանր պայման-

ներին, շրջանի պարտիական կազմակերպությունները, կոլտնտեսային և սովխոզային աշխատավորությունը անում են ամեն բան, որպեսզի կատարեն վերցրած սոցիալիստական պարտավորությունները: Շատ կոլտնտեսություններում խոշոր և մանր եղջերավոր անասունների անկումը կրճատվել է երկու, խոզերինը՝ երեք անգամ: Կատարվել են մսի ու կաթի վաճառքի, բրդի արտադրության ու վաճառքի պարտավորությունները: Չնայած կերի կուտակման ուղղությամբ եղած դժվարություններին, շրջանի պարտիական կազմակերպություններն ու կոլտնտեսությունները կոնկրետ միջոցներ են ձեռնարկել անասունները կերով ապահովելու համար:

Առաջին հարցի շուրջը ելույթ ունեցան 11 հոգի:

ՀԿՊ Կենտկոմի քարտուղար ընկ. Մ. Մելքոնյանը իր ելույթում ասաց, որ այս տարվա անբարենպաստ պայմանները ոչ թե պետք է թուլացնեն, այլ էլ ավելի ուժեղացնեն գյուղական պարտիական կազմակերպությունների և կոլտնտեսային աշխատավորության ուժերը՝ ստանձնած պարտավորությունները հաջողությամբ կատարելու, պարտիայի

XXII համագումարը պատվով դիմավորելու համար:

«Առաջին կիսամյակի շինարարության պլանների կատարման արդյունքների և 1961 թվականի պետական պլանների կատարումն ապահովելու խնդիրների մասին» օրակարգի երկրորդ հարցի մասին զեկուցեց ՀԿՊ Կենտկոմի քարտուղար ընկ. Գ. Հարությունյանը:

Ներկայումս ռեսպուբլիկայի աշխատավորները, ասաց զեկուցողը, բարձր ոգևորությամբ են լցված յոթնամյա պլանով նախատեսված սոցիալիստական շինարարության հույսերով խնդիրները լանթերի կատարելու համար: Այս յոթնամյակում ժողովրդական տնտեսության զարգացման կապիտալ ներդրումները 2,5 անգամ գերազանցում են նախորդ յոթ տարվա կապիտալ ներդրումները: Այդ գումարից 840 միլիոն ռուբլի, կամ 63 տոկոսը, կօգտագործվի արտադրական օբյեկտների կառուցման համար. դա հնարավորություն կստեղծի շահագործման հանձնել ավելի քան 130 նոր արդյունաբերական ձեռնարկություն: Շինարարության բարձր տեմպերն ապահովելու համար ռեսպուբլիկայում լուրջ աշխատանքներ են կատարվել շինանյութերի արտադրության ա-

վելացման և շինարարական ինդուստրիայի զարգացման ուղղությամբ:

Այնուհետև ընկ. Հարությունյանը նշեց, որ ռեսպուբլիկայի շինարարական կազմակերպությունները յոթնամյակի անցած երկու տարիների ընթացքում շատ բան են արել արդյունաբերական նոր խոշոր ձեռնարկությունների, բնակելի շենքերի, դպրոցների, հիվանդանոցների, կոմունալ-կենցաղային օբյեկտների կառուցման և շահագործման հանձնելու գործում: Արդեն գործող ձեռնարկությունների շարքն են մտել Լուսավանի ներտաշ հաստոցների, Երևանի հաստոցաշինական, էլեկտրաապարատների, Լենինականի հղկող հաստոցների, էլեկտրատեխնիկական և էլեկտրաշարժիչների, Կիրովականի «Ավտոմատիկա» և Ճշգրիտ հաստոցների, Գորիսի միկրոէլեկտրաշարժիչների գործարանները, Աթարբեկյանի հիդրոէլեկտրակայանը:

Շարք են մտել ջրատնտեսական մի շարք խոշոր օբյեկտներ, ինչպես, օրինակ, Արզնի-Շամիրամ ջրանցքի առաջին հերթը, Թալինի, Կոտայքի ոռոգման սիստեմները, Գլինի ջրանցքի և մի շարք խոշոր պոմպակայաններ, որոնց շնորհիվ ռեսպուբլիկայի ոռոգելի հողատարածություններն ավելացել են

15,6 հազար հեկտարով: Շահագործման են հանձնվել 396 հազար քառակուսի մետր բնակելի տարածություն, 55 հանրակրթական ու գիշերօթիկ դպրոց և այլ օբյեկտներ:

Սակայն, չնայած այս ամենին, ասաց ընկ. Հարությունյանը, կապիտալ շինարարությունը դեռ լուրջ կերպով ետ է մնում:

1960 թվականի պետական կապիտալ շինարարության պլանը կատարվել է 96,4 տոկոսով, այդ թվում շինարարական-մոնտաժային աշխատանքները՝ 96,1 տոկոսով: Անցյալ տարի հատկապես անբավարար է կատարվել բնակարանային շինարարության պլանը:

Այս տարվա առաջին կիսամյակում կապիտալ շինարարության պլանը կատարվել է ընդամենը 82 տոկոսով: Իսկ արդյունաբերության այնպիսի առաջատար ճյուղերի, ինչպիսիք են քիմիական, մեքենաշինական, շինանյութերի արդյունաբերությունը, գունավոր մետալուրգիան, կիսամյա պլանը կատարվել է 70—80 տոկոսով:

Շինարարության այդպիսի ետ մնալը ընկ. Հարությունյանը բացատրում է շինարարական կազմակերպությունների, առաջին հերթին Շինարարության մինիստրության, փողոնախորհի շինարարության վարչության,

«Հայհիդրոէներգոշին»-ի անբավարար աշխատանքի, որոնք ռեսպուբլիկայի հիմնական շինարարական կազմակերպությունների են: Շինարարական կազմակերպությունների ետ մնալու մյուս հիմնական պատճառը բանվորական ուժի պակասն է և եղածի դեռևս վատ օգտագործումը:

Վերջում ընկ. Հարությունյանը նշում է, որ անհրաժեշտ է հաղթահարել եղած թերությունները, արմատական բեկում մտցնել շինարարության բնագավառում և պատվով դիմավորել ՄՄԿՊ XXII համագումարը:

Օրակարգի երկրորդ հարցի շուրջը ելույթ ունեցան 14 հոգի:

Պլենումում ընդարձակ ճառով հանդես եկավ Հայաստանի Կոմպարտիայի Կենտկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Յա. Ն. Զարոբյանը: Նա ասաց, որ վերջերս Հայաստանում գտնված ժամանակ ընկ. Ն. Ս. Խրուշչովը, բարձր գնահատական տալով հայ ժողովրդի աշխատանքային հաջողություններին, միաժամանակ բազմաթիվ արժեքավոր և օգտակար խորհուրդներ ու ցուցումներ տվեց, օգնեց լուծելու ռեսպուբլիկայի տնտեսության համար մի շարք կարևոր հարցեր: Դա առաջին հերթին Ախուրյանի ջրամբարի շինարարությունն է, Արփայի ջրերը դեպի Սևանա-

լիճը ուղղելը և այլ հարցեր: Խոսելով գյուղատնտեսության բնագավառում կատարվող աշխատանքների մասին, ընկ. Զարոբյանը նշեց, որ մտնելով ՄՄԿՊ XXII համագումարի պատվին ծավալված սոցիալիստական մրցության մեջ, ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսության աշխատավորներն անձնվեր պայքար են մղում ՄՄԿՊ Կենտկոմի Հունվարյան պլենումի որոշումները կատարելու համար: 1960 թվականի առաջին կիսամյակի համեմատությամբ ռեսպուբլիկայում ավելացել է կաթի, բրդի, ձվի արտադրությունը, կրճատվել են անասունների անկումները: Չնայած կլիմայական անպաստ պայմաններին, առանձին շրջաններ, ինչպես, օրինակ, Վեդու, Ղուկասյանի, Ամասիայի կոլտնտեսականները հաջողությամբ են կատարում ստանձնած սոցիալիստական պարտավորությունները: Սակայն այնպիսի շրջաններ, ինչպես Արտաշատի, Բասարգեշարի, որտեղ երաշտ չի եղել, կաթի հանձնման պլանը կատարել են միայն կիսով չափ:

Անասնաբուծության զարգացման և մթերատվության բարձրացման գործում ներկայումս ամենակարևորը կերի կուտակումն է, որը պետք է կատարվի ուժերի մաքսիմալ

լարումով, քրտնաջան ու անձնվեր աշխատանքով:

Նոսելով շինարարության հարցերի մասին, ընկ. Զարոբյանը խնդիր դրեց հաղթահարել շինարարության ետ մնալը, որ Շինարարության մինիստրությունը, Ժողտնտիսորհի շինարարության վարչությունը և «Հայհիդրոէներգոշինը» պետք է արմատապես բարելավեն իրենց աշխատանքները, ծավալեն շինարարության ինդուստրիան, կառուցեն րն ապահովեն անհրաժեշտ բանվորական ուժով ու որակյալ կադրերով:

Առաջիմ դեռ սուր է մնում բնակարանային հարցը: Մենք պետք է հասնենք այն բանին, որ անպայման կատարվեն բնակարանային շինարարության պլանները, կարգուկանոն հաստատենք բնակելի տարածության բաշխման գործում: Վերջերս ՀԿՊ Կենտկոմի բյուրոն հատուկ որոշում ընդունեց այդ հարցի առթիվ:

Այնուհետև ընկ. Զարոբյանը խոսում է կադրերի ընտրության և ճիշտ տեղաբաշխման մասին: Անհրաժեշտ է կադրերը դաստիարակել ազնվության, ճշմարտացիության և հանձնարարված գործի կատարման պատասխանատվության ոգով: Կարևոր հարցերից է, ասաց նա, հակահասարակական

երևույթների դեմ մղվող պայքարը: Հարկավոր է պարտիական խիստ վերահսկողություն սահմանել վարչական օրգանների գործունեության նկատմամբ:

Վերջում ընկ. Յա. Ն. Զարոբյանը ասաց, որ Հայաստանի Կոմունիստական պարտիան ինչպես երբեք համախմբված է ՍՄԿՊ լենինյան Կենտկոմի շուրջը: Ուրեմն եկեք համերաշխ ու կուռ շարքերով աշխատենք այնպես, որպեսզի լենինյան մեծ պարտիայի XXII համագումարը դիմավորենք նորանոր բերկրալի հաջողություններով՝ տնտեսական ու կուլտուրական շինարարության բոլոր բնագավառներում:

Քննարկված հարցերի առթիվ պլենումն ընդունեց համապատասխան որոշումներ:

ԱՎԵԼԻ ՇԱՏ ԿԵՐ ԿՈՒՏԱԿԵՆՔ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի նոր և փառապանծ Մրազիրը հրապարակվելուց հետո մեր անծայրածիր երկրում հուժկու պայքար ծավալվեց գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությունն ավելացնելու համար: Այդ պայքարից ետ չմնացին նաև մեր ղեկավարիկայի աշխատավորները: Նրանք դեռևս տարվա սկզբին մրցությամբ պարտավորություն էին ստանձնել կոլտնտեսություններում և սովխոզներում խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը հասցնել 417 հազար 700 գլխի, այդ թվում կովերին՝ 137 հազար 900 գլխի, խոզերին՝ 105 հազար գլխի, ոչխարներին ու այծերին՝ մեկ միլիոն 443 հազար գլխի, թռչուններին՝ մեկ միլիոն 254 հազար 700 գլխի: Այսպիսով, 1961 թվականին, 1960 թվականի համեմատությամբ, խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը կավելանա մոտ 3 տոկոսով, այդ թվում կովերին

8 տոկոսով, ոչխարներին ու այծերին՝ 7,5 տոկոսով և հավերին՝ 49,5 տոկոսով:

Անասնագլխաքանակի այդպիսի աճը հնարավորություն կստեղծի ապահովելու անասնաբուժական մթերքների արտադրությունը հետևյալ չափով. միս՝ 51,4 հազար տոննա կենդանի քաշով, կաթ՝ 212,6 հազար տոննա, բուրդ՝ 3.390 տոննա, ձու՝ 56 միլիոն հատ:

Այս ցուցանիշներին հասնելու ձգտումով են համակված ղեկավարիկայի կոլտնտեսություններն ու սովխոզների աշխատավորները: Նրանք ընթացիկ տարում հաջողությամբ կազմակերպեցին և անցկացրին անասունների ձմեռումը, նախորդ տարվա նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ 4,5—5 անգամ նվազեց անասունների անկումը և հուլիսի 1-ի դրությամբ 8 տոկոսով ավելացավ կովերի գլխաքանակը, 5,6 տոկոսով՝ կաթի համախառն արտադրությունը: Այժմ հաջողությամբ ընթանում է անասունների արտադրանքի շրջանը:

Այս բոլորը շատ ուրախալի է: Բայց անհրաժեշտ է լրջությամբ մտահոգվել, որ նախկան հաջողություններն ամրապնդվեն և առաջին հերթին անասուններն ապահովվեն

կերով: Ահա այս հարցն է, որ պետք է մտահոգի գյուղատնտեսության մեր բոլոր աշխատողներին: Հիշենք նաև այն, որ ինչպես անցյալ տարվա աշնանը, այնպես էլ այս տարվա գարնանը անբարենպաստ կլիմայական պայմանների պատճառով տուժեցին բնական խոտհարքները, արոտավայրերը և ցանովի խոտերի ցանքերը. հետևաբար այժմ ստեղծված է բավականին լարված վիճակ անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերեր կուտակելու գործում: Հաշվի առնելով, որ այժմ գտնվում ենք անասունների համար կերեր կուտակելու ամենալուրջ և պատասխանատու շրջանում, անհրաժեշտ է վճռական միջոցներ ձեռնարկել կերի նոր աղբյուրներ գտնելու և դրանք արդյունավետ օգտագործելու համար:

Անասնազրկաքանակի պահպանման և նրանից ստացվող մթերատվությունն ապահովելու նպատակով ռեսպուբլիկայի կողմից տնտեսություններում և սովխոզներում նախատեսված է այս տարի կուտակել 654 հազար տոննա խոտ, 355 հազար տոննա ծրղոտ, պատրաստել 788 հազար տոննա սիլոս, ստանալ ավելի քան 156 հազար տոննա արմատապալարապտուղներ և այլն: Սակայն բնական և ցանովի խոտհարքների

ներկա վիճակը բավարար երաշխիք չի տալիս այնտեղից հավաքելու ցանկացած բերքը: Ինչպես հայտնի է, խոտի ծածկոցը բավականին ցածր է, դրա համար էլ խոտհունձը պետք է կատարել խնամքով: Այն տարածություններում, որտեղ բույսերի բարձրությունը չի ապահովում մեքենայական բերքահավաքին, հարկավոր է թե բնական և թե ցանովի խոտերը հավաքել գերանդիով, իսկ առանձին դեպքերում՝ նույնիսկ մանգաղով:

Անցյալ տարիներում կորնզանի ցանքատարածություններում հունձ են կատարել մեկ անգամ: Դա անտնտեսավարություն է: Այս տարի կորնզանի ցանքատարածություններում, որտեղ դրանք ապահովված են ամառային ոռոգելի ջրով, պետք է երկու անգամ հունձ կատարել: Այսպիսի տարածություններ կան Մարտունու, Բասարգեչարի, Շիրակի, Նալբանդի, Լոռու, Սիսիանի և շատ ուրիշ ջրանցքների մոտ: Անհրաժեշտ է ցանքի խոտհարքներում կատարված առաջին հարից հետո անմիջապես ջրել և այդ տարածություններում խստիվ արգելել անասունների մուտքը, որով ապահովված կլինի 2-րդ հարը: Այս ճանապարհով կարելի է մոտ

25 հազար հեկտար կորնզանի տարածութեան վրա կատարել խոտի 2-րդ հար:

Ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսութեաններն ու սովխոզները ունեն մոտ 12 հազար հեկտար առվույտի ցանքատարածութիւն, որը ամառային ու աշնանային ամիսներին ապահովված է ոռոգելի ջրով: Գաղտնիք չէ, որ առվույտի շատ տարածութիւններում վատ խնամքի և ջրի ձգձգման պատճառով կատարվում է միայն 2—3 հար, այնինչ, առաջավոր կոլտնտեսութիւնները այդ նույն տարածութիւնում կատարում են 4 և շատ անգամ 5 հար: Որպեսզի առվույտի ցանքերում 4—5 հար կատարվի, պետք է հնձած խոտը դաշտից դուրս բերել և որից անմիջապէս հետո կազմակերպել ցանքի հետագա խնամքը՝ ջրել ըստ պահանջի, լրացուցիչ սննդանյութեր տալ, պաշարել վնասատուների դեմ և այլն:

Անասունների կերի խոշոր մասը կազմում է սիլոսը, որը ընթացիկ տարում հիմնականում պետք է կատարվի եգիպտացորենի ցանքատարածութիւններից ստացվող մասսայից: Գարնանը կոլտնտեսութիւնները և սովխոզները ցանել են 25 հազար հեկտար եգիպտացորեն, որից հատիկի համար առանձնացված է 5 հազար հեկտար: Եթե մնա-

ցած տարածութեան ամեն մի հեկտարից միջինը 250 ցենտներ բերք ստացվի, ապա ռեսպուբլիկան կունենա 500 հազար տոննա սիլոս:

Բայց, դժբախտաբար, բոլոր տեղերում չէ, որ եգիպտացորենի ցանքատարածութիւնները մշակվում են խնամքով: Շատ շրջաններում (Բասարգեշար, Կիրովական, Հրազդան և այլն) եգիպտացորենի ցանքատարածութիւնները ժամանակին չքաղհանելու, չփխրեցնելու պատճառով դրանք գտնվում են վատ վիճակում, և բույսերի ամէն ընթանում է խիստ դանդաղ:

Արարատյան դաշտավայրում, ինչպես նաև ցածրագիր մյուս շրջաններում ավարտվելու վրա է հացահատիկի հունձը, որին պետք է հաջորդի եգիպտացորենի ամառային ցանքը: Այդ նպատակով հնձված տարածութիւններից խնամքով պետք է դուրս բերել ծղոտը և տեղափոխել կոլտնտեսութիւնների ու սովխոզների անասնապահական շենքերի մոտ, խնամքով մանրացնել ու պահեստավորել: Հնձին զուգընթաց կատարել եգիպտացորենի ցանք մոտ 6 հազար հեկտարի վրա: Եգիպտացորենի ամառային ցանքի լավ խնամքի դեպքում յուրաքանչյուր հեկտարից կստացվի 150 ցենտներ

կանաչ զանգված, որից կոլտնտեսություններն ու սովխոզները լրացուցիչ կստանան 75—80 հազար տոննա սիլոս:

Այս գյուղատնտեսական տարում ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսություններն ու սովխոզներն զգալի չափով ընդարձակել են արմատապտուղների ցանքատարածությունները, որոնք հասել են ավելի քան 5 հազար հեկտարի: Լավ խնամքի դեպքում հնարավոր է ստանալ մեծ քանակությամբ հյութալի կեր: Սակայն մի շարք շրջաններում՝ Ղափանի, Ագիդբեկովի և ուրիշ շրջաններում, արմատապտուղների ցանքատարածությունները գտնվում են անմխիթար վիճակում:

Հյութալի կեր կարելի է պատրաստել նաև արմատապտուղների թփերից, որոնք պետք է խնամքով հավաքել, մեծ մասը սիլոսացնել, իսկ մնացած մասը շորացնել՝ մսուրային շրջանում անասուններին կերակրելու համար: Այս ճանապարհով հնարավոր է կուտակել ավելի քան 60 հազար տոննա կեր:

Սիլոսի պաշարներն ավելացնելու նպատակով անհրաժեշտ է օգտագործել նաև ծխախոտի ցողունները, իհարկե ծխախոտի բերքը հավաքելուց հետո: Ծխախոտի ցողուններից պատրաստված սիլոսը լավա-

զույն կեր է բոլոր տեսակի անասունների, հատկապես ոչխարների համար:

Անասունների կերաբաժնում մեծ տեղ է գրավում հացահատիկային կուլտուրաների ծղոտը, որի տարեկան քանակը կազմում է 325—350 հազար տոննա: Անհրաժեշտ է ծղոտը դաշտերից խնամքով հավաքել ժամանակին ու տեղափոխել և մանրացնել: Նախնական հաշիվները ցույց են տալիս, որ նախորդ տարվանից կոլտնտեսություններում և սովխոզներում կուտակվել է մոտ 60—65 հազար տոննա ծղոտ, որը ներկայումս գտնվում է անխնամ վիճակում և ենթակա է փչացման: Պահանջվում է անմիջապես կազմակերպել այդ ծղոտի մանրացման ու պահեստավորման աշխատանքները:

Այս ամենին զուգընթաց հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել կերը խնամքով ծախսելու վրա:

Մեր ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսության բնագավառի աշխատողները կանեն ամեն ինչ, որպեսզի հանրային հոտը ապահովեն կերով և նոր հաջողություններով դիմավորեն Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի XXII համագումարը:

Բ. ԱՅՐԱՀԱՄՅԱՆ

Հայկական ՍՍՌ գյուղատնտեսության
մինիստրի տեղակալ

ՆՈՐ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ ԴԵՊԻ ՍՍԿՊ XXII ՀԱՄԱԳՈՒՍԱՐԸ

(ԹՎԵՐ ԵՎ ՓԱՍՏԵՐ)

Յոթնամյակի երրորդ տարվա առաջին կիսամյակը նոր հաջողություններ բերեց մեր մեծ կրկին: ՍՍԿՊ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1961 թվականի առաջին կիսամյակի պետական պլանի կատարման արդյունքները վառ կերպով ցույց են տալիս այն արժանավայել գործերը, որոնցով սովետական ժողովուրդը դիմավորում է իր հարազատ Կոմունիստական պարտիայի XXII համագումարը: Ահա թվեր և փաստեր այդ մասին:

Այս տարվա առաջին կիսամյակում, անցյալ տարվա նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ, ՍՍԿՊ արդյունաբերական արտադրության ծավալը ավելացել է 8,4 տոկոսով, իսկ միջին օրական արտադրությունը՝ 9 տոկոսով, ՍՍԿՊ արդյունաբերական արտադրանքի թողարկման կիսամյա պլանը կատարված է 102 տոկոսով:

Անցած վեց ամսում, անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ, ավելի է ար-

տադրված 2,1 միլիոն տոննա շուգուն, 2,8 միլիոն տոննա պողպատ, 2 միլիոն տոննա գլանվածք, 293 հազար տոննա պողպատե խողովակներ:

Անցյալ տարվա համեմատությամբ այս տարվա առաջին կիսամյակում ավելի է արտադրվել, երկաթի հանքաքար՝ 5,9 միլիոն տոննա, նավթ՝ 9,1 միլիոն տոննա, գազ՝ 6,4 միլիարդ խորանարդ մետր, էլեկտրաէներգիա՝ 13,2 միլիարդ կիլովատ-ժամ, հանքային պարարտանյութեր՝ 823 հազար տոննա:

Այս տարվա առաջին կիսամյակում, անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ, երկիրն ավելի է ստացել մետաղահատ հաս-տոցներ՝ 5,3 հազար հատ, քիմիական սարքավորում՝ 14 միլիոն ռուբլու, ցեմենտ՝ 2,6 միլիոն տոննա, մեծ քանակությամբ հավաքովի երկաթբետոնե կոնստրուկցիաներ ու դետալներ և այլն:

Սեռ են հաջողություններ ժողովրդական սպառման ապրանքների արտադրության բնագավառում: Այս տարվա 6 ամսում, անցյալ տարվա նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ, 10 միլիոն ռուբլով ավելացել է կաշվե կոշիկների արտադրությունը, սպիտակեղեն և վերնազգեստ-տրիկոտաժիներ՝ 11 միլիոն հատով, կահույքինը՝ ավելի քան 83 միլիոն ռուբլու, հեռուստացույցներինը՝ 137 հազար հատով, սառնարաններինը՝ 69 հազար հատով և այլն:

Նույն ժամանակամիջոցում անարատ կաթնամթերքների արտադրությունն ավելացել է 346 հազար տոննայով, պահածոներինը՝ 200 միլիոն տոնայով և այլն:

Այս տարվա առաջին կիսամյակում արդյունաբերության շատ ճյուղեր արտադրական պլանը կատարել են 105-ից մինչև 131 տոկոսով և պլանից դուրս երկրին տվել վիթխարի քանակությամբ արդյունաբերական արտադրանք:

Յոթնամյակի անցած երկուսուկես տարվա ընթացքում ՍՍՌՄ-ում նախատեսված պլանից 15 միլիարդ ռուբլու ավելի արդյունաբերական արտադրանք է արտադրվել: Արտադրանքի այդ քանակը համադրելի գներով այնքան է, որքան արտադրվել է ամբողջ հինգերորդ հնգամյակի ընթացքում:

Անցած կիսամյակում սոցիալիստական արդյունաբերությունը երկրին տվեց 25 միլիոն տոննա շուգուն, 34,9 միլիոն տոննա պողպատ, 27,2 միլիոն տոննա գլանվածք, 3,1 միլիոն տոննա պողպատն խողովակներ, 57,3 միլիոն տոննա երկաթի հանքաքար:

Նույն ժամանակամիջոցում երկիրն ստացել է 79,7 միլիոն տոննա նավթ, 28,8 միլիարդ խորանարդ

մետր զաղ, 225 միլիոն տոննա ածուխ, այդ թվում 55,5 միլիոն տոննա կոքսացած ածուխ:

Այս տարվա առաջին կիսամյակում գյուղատնտեսությունն ստացավ 7,6 միլիոն տոննա հանրային պարարտանյութեր, 451 միլիոն ռուբլու գյուղատնտեսական մեքենաներ, 36,5 հազար հացահատիկային կոմբայններ, 46,6 հազար տրակտորային հնձիչներ:

Նույն ժամանակամիջոցում արտադրվել է 132 հազար տրակտոր (ֆիզիկական միավոր), 72 հազար տրակտորային գույքան, 71,6 հազար տրակտորային շարքացան, 46,2 տրակտորային կուլտիվատոր, 4,8 հազար հատիկազտիչ մեքենաներ և շատ այլ գյուղատնտեսական մեքենաներ:

Վեց ամսում երկիրն ստացել է 2,8 միլիոն տոննա ծծմբաթթու, 121 հազար տոննա արհեստական և սինթետիկ թել, 1 միլիոն 258 հազար տոննա թուղթ:

Այդ նույն ժամանակամիջոցում ՍՍՌՄ-ում արտադրվել են 81,3 հազար մետաղահատ հաստոցներ, 112 հազար տոննա մետալուրգիական սարքավորում, 52,9 հազար տոննա նավթապարատուրա, 118 միլիոն ռուբլու քիմիական սարքավորում, 10 հազար գործվածքային հաստոցներ:

Մեր երկիրը հարստացավ փոխադրական նոր միջոցներով: Առաջին կիսամյակում արտադրվել է 721 մագիստրալային ջերմաքար, 262 մագիստրալային էլեկտրաքար, 339 տրոլեյբուս, 275 հազար ավտոմոբիլ և 9,2 միլիոն ավտոդոզ:

Մեծ հաջողություններ են ձեռք բերվել շինանյութերի արտադրության բնագավառում: Կիսամյակում արտադրվել է 24,5 միլիոն տոննա ցեմենտ, 18 միլիոն խորանարդ մետր հավաքովի երկաթբետոնե ու բետոնե կոնստրուկցիաներ և դետալներ, 1,7 միլիարդ շիֆեր-պլամանական սալիկ, 72 միլիոն քառակուսի մետր պատուհանի ապակի:

Բարձր զարգացման է հասել մեր երկրի թեթև արդյունաբերությունը: Միայն առաջին կիսամյակում արտադրվել է 2,4 միլիարդ քառակուսի մետր բամբակե գործվածքներ, 224 միլիոն քառակուսի մետր բրդե գործվածքներ, 341 միլիոն քառակուսի մետր մետաքսե գործվածքներ և շատ այլ գործվածքեղեն, սպիրտակեղեն ու կոշիկեղեն:

Անընդհատ ավելանում է նաև սննդամթերքների արտադրությունը: Անցած կիսամյակում երկրում արտադրվել է 338 հազար տոննա յուղ, (առանց կոլտնտեսությունների արտադրության և բնակչության տնային արտադրության), 4,5 միլիոն տոննա

անարատ կաթնամթերքներ՝ կաթի հաշվով, 1,4 միլիարդ տոնի պահածոներ (ժողտնտխորհի և տեղական Սովետների արդյունաբերության գծով) և այլն:

Արդյունաբերության բնագավառում ձեռք բերված խոշոր հաջողություններից մեկն էլ այն է, որ անցած կիսամյակում ժողովրդական տնտեսության մեջ արմատավորվել են 1,3 միլիոնից ավելի գյուտեր և ռացիոնալիզատորական առաջարկություններ, որոնք տարեկան տալիս են ավելի քան 700 միլիոն ռուբլու տնտեսում:

Արդյունաբերության մեջ այս տարվա առաջին կիսամյակում, անցյալ տարվա նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ, աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացել է 3,5 տոկոսով:

Նույն ժամանակամիջոցում սև մետալուրգիայի արդյունաբերության մեջ աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացել է 5 տոկոսով, գունավոր մետալուրգիայինը՝ 10, ածխարդյունաբերությանը՝ 4, նավթի արդյունաբերությանը՝ 12, մեքենաշինության ու մետաղամշակմանը՝ 14 և այլն:

Առաջին կիսամյակում մեծ չափերով իջել է արդյունաբերական արտադրանքի ինքնարժեքը: Անցյալ տարվա նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ ժողովրդական տնտեսության մեջ մոտ 5 տոկոսով ավելի շահույթ է ստացվել:

Թ Ե Մ Ա Ն Ե Ր

ՍՄԿՊ ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ

1. Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Ծրագիրը Կոմունիստական հասարակության կառուցման համար մղվող պայքարի մեծ ծրագիրն է:

2. Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Ծրագրի նախագիծը մեր դարաշրջանի քաղաքական ու տնտեսական մարքս-լենինյան մեծ փաստաթուղթն է:

3. Կապիտալիզմից կոմունիզմին անցնելը մարդկության զարգացման ուղին է:

4. Հոկտեմբերյան ռեվոլյուցիայի և ՍՍՌՄ-ում սոցիալիզմի հաղթանակի համաշխարհային պատճառական նշանակությունը:

5. Սոցիալիզմը միլիոնավոր մասսաների կենդանի ու տեղծագործությունն է:

6. Սոցիալիզմի համաշխարհային սիստեմը:

7. Համաշխարհային սոցիալիստական սիստեմի ժողովուրդների միասնությունն ու համագործակցությունը:

8. Համաշխարհային կապիտալիզմի ճգնաժամը:

9. ԱՄՆ-ի մոնոպոլիստական բուրժուազիան միջազգային ռեակցիայի գլխավոր հենարանն է:

10. Համաշխարհային իմպերիալիստական սիստեմի խոր և սուր հակասությունները:

11. Բանվոր դասակարգի միջազգային ռեվոլյուցիոն շարժումը:

12. Կապիտալիզմից սոցիալիզմին անցնելու ձևերը տարբեր երկրներում:

13. Դեմոկրատիայի համար մղվող պայքարը սոցիալիզմի համար մղվող պայքարի բաղկացուցիչ մասն է:

14. Սոցիալիզմը ճնշված ժողովուրդների ազատագրության դարագլխի սկիզբն է:

15. Կապիտալիզմը ժողովուրդների տառապանքների ուղին է:

16. Սոցիալիզմը ժողովուրդների ազատության և երջանկության ուղին է:

17. Կոմունիստական պարտիայի պայքարը բուրժուական և ռեֆորմիստական գաղափարախոսության դեմ:

18. Պրոլետարիատի ռեվոլյուցիոն աշխարհայացքի՝ մարքսիզմ-լենինիզմի հաղթանակը: Բուրժուական դեգաղափարախոսության խոր ճգնաժամը:

19. Խաղաղ գոյակցությունը և ընդհանուր խաղաղության համար մղվող պայքարը:

20. Արդիականութեան հիմնական հարցը պատե-
րազմի և խաղաղութեան հարցն է:

21. Պատերազմները վերացնելը, երկրազնդի վրա
համիտենական խաղաղութեան հաստատելը կոմունիզ-
մի պատմական միտքն է:

22. Խաղաղ գոյակցութիւնը մարդկային հասարա-
կութեան զարգացման օրէնկտիվ անհրաժեշտութիւնն է:

23. Սովետական Միութեան Կոմունիստական պար-
տիայի խնդիրները կոմունիստական հասարակարգի
կառուցման բնագավառում:

24. Կոմունիզմը ամբողջ մարդկութեան պայծառ
ապագան է:

25. Ըրկու տասնամյակի ընթացքում ՍՍՄԿ-ում
հիմնականում կկառուցվի կոմունիստական հասարա-
կարգ:

26. Կոմունիզմի նյութատեխնիկական բաղադրի ըս-
տեղծումը պարտիայի և սովետական ժողովրդի հիմ-
նական տնտեսական խնդիրն է:

27. Արդյունաբերութեան զարգացումը և նրա դերը
կոմունիզմի արտադրողական ուժերի ստեղծման գոր-
ծում:

28. Ծաղկուն, համակոշմանիորեն զարգացած և
բարձր մթերատու գյուղատնտեսութեան ստեղծման
ուղիները:

29. Հասարակական հարաբերութիւնների զարգա-
ցումը գլոբալում:

30. Սովետական Միութիւնը կապահովի կապիտա-

լիզմի ամեն մի երկրի համեմատութեամբ ամենա-
բարձր կենսամակարդակը:

31. Պարտիայի խնդիրները պետական շինարարու-
թեան և սոցիալիստական դեմոկրատիայի հետագա
զարգացման բնագավառում:

32. Սոցիալիստական պետականութեան զարգացման
գլխավոր ուղղութիւնը կոմունիզմի կառուցման ժա-
մանակաշրջանում:

33. Սովետները և պետական կառավարման դեմո-
կրատական սկզբունքների զարգացումը:

34. Հասարակական կազմակերպութիւնների դերի
հետագա բարձրացումը:

35. Սովետական Միութեան Զինված Ուժերի և
պաշտպանութեան ամրապնդումը:

36. Ժողովուրդների լենինյան բարեկամութիւնը Սո-
վետական պետութեան ուժի և հզորութեան աղբյուրն է:

37. Կոմունիստական պարտիայի պայքարը սոցիա-
լիստական ազգերի էկոնոմիկայի և կուլտուրայի հե-
տագա զարգացման համար:

38. Պարտիայի գաղափարական աշխատանքի հար-
ցերը նոր Մրաքի նախագծում:

39. Պարտիայի խնդիրները կոմունիստական դի-
տակցականութեան դաստիարակութեան բնագավառում:

40. Աշխատանքային դաստիարակութիւնը գաղա-
փարական աշխատանքի մշտական օղակն է:

41. Կոմունիստական բարոյականութեան բարձր

Հատկություններով օժտված նոր մարդու դաստիարակությունը:

42. Պրոլետարական ինտերնացիոնալիզմի և սոցիալիստական հայրենասիրության զարգացումը:

43. Անհատի համակողմանի, ներդաշնակ զարգացումը:

44. Կապիտալիզմի մնացուկների հաղթահարումը մարդկանց գիտակցության և վարքի մեջ:

45. Բուրժուական գաղափարախոսության մերկացումը:

46. Սոցիալիզմի և կոմունիզմի մեծագույն առավելություններն իր դարն ապրած կապիտալիստական սիստեմի նկատմամբ:

47. Պարտիայի հիմնական խնդիրները ժողովրդական կրթության բնագավառում:

48. Աշխարհում ամենաառաջավոր՝ սովետական գիտության ու տեխնիկայի զարգացման խնդիրները:

49. Պարտիայի խնդիրները կուլտուրական շինարարության, գրականության և արվեստի բնագավառում:

50. Կոմունիզմի կառուցումը ՍՍՌՄ-ում և սոցիալիստական երկրների համագործակցությունը:

51. ՍՍՌ-ում կոմունիզմի կառուցումը սովետական ժողովրդի ինտերնացիոնալ մեծ խնդիրն է:

52. Կոմունիստական պարտիան կոմունիզմի ծավալուն կառուցման ժամանակաշրջանում:

53. Կոմունիստական պարտիայի դերի և նշանակության հետազա աճը:

54. Կոմունիստական պարտիան սովետական ժողովրդի ավանգարդն է, ամբողջ ժողովրդի պարտիան:

55. ՄՄԿՊ-ն ստեղծագործական մարքսիզմ-լենինիզմի պարտիա է:

56. Պարտիական կյանքի լենինյան նորմաների և կոլեկտիվ ղեկավարության սկզբունքի անթերի պահպանումը պարտիական կյանքի օրենքն է:

57. Կոմունիստական պարտիայի գաղափարական և կազմակերպական անխախտ համագործակցությունը նրա անհաղթելիության կարևորագույն աղբյուրն է, կոմունիստական շինարարության մեծ խնդիրների հաջող լուծման կարևոր պայմանը:

58. Պարտիան գոյություն ունի ժողովրդի համար և նրան ծառայելու մեջ է տեսնում իր գործունեության իմաստը:

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ

Վ. ԵՆԳԻՐԱՐՅԱՆ— Ինչպես անցկացնել զրույց
«Կոմունիստական պարտիան աշխատում է
պայքարում է ժողովրդի բարօրության հա-
մար» թեմայով 1

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՅՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Անթերի կատարենք ստանձնած պարտավորու-
թյունները 15

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԹԵՄԱՆԵՐ

Ռ. ԱՐԹԱՆԱՄՅԱՆ— Ավելի շատ կեր կուտակենք
անասունների համար 26

ՕԳՏԱԳՈՐԾԻՐ ԶՐՈՒՅՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

Նոր հաշտություններով դեպի ՍՄԿՊ XXII հա-
մագումարը 34

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ

Թեմաներ ՍՄԿՊ Ծրագրի նախագծի վերաբերյալ
դասախոսությունների, զեկուցումների և
զրույցների 40

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿՊ Կենտկոմ,
II հարկ, 60-րդ սենյակ, հեռախոս՝ 2—52—78:

СОДЕРЖАНИЕ:

Стр

МЕТОДИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

- В. Енгибарян.— Как провести беседу на тему: «Коммунистическая партия работает и борется на благо народа» 1

ТЕМЫ ДЛЯ БЕСЕД

- Выполним взятые обязательства полностью . 15

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ ТЕМЫ

- Р. Абрамян.— Больше корма заготовим для животных 26

ИСПОЛЬЗУЙТЕ ВО ВРЕМЯ БЕСЕДЫ

- С новыми успехами к XXII съезду КПСС . . 34

В ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

- Темы для лекций, докладов и бесед к проекту Программы КПСС 40

Ն Ո Ր Գ Ր Ք Ե Ր

Գ. ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ—Պրոլետարիատի գիկտատորայի տեսության զարգացումը Վ. Ի. Լենինի կողմից, 71 էջ, գինը 7 կոպեկ:

Բ. ԵՄԵԼՅԱՆՈՎ—Խորհուրդներ կուլտուրայի համալսարանների կազմակերպիչներին և ունկնդիրներին, 218 էջ, գինը 40 կոպեկ:

Ա. ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ—Բազմամյա խոտարույսերի գիմացկունության բարձրացումը, 92 էջ, գինը 10 կոպեկ:

Առն ԵՂԻՍԱՐՅԱՆ—Անատոլ Ֆրանսը նովելիստ, 212 էջ, գինը 35 կոպեկ:

Отдел пропаганды и агитации

ЦК КП Армении

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

№ 15

1961 г.

ՎՖ 02240

Պատվեր 398

Տպարանակ 8274

Հանձնված է արտադրության 30/VII 1961 թ.:

Ստորադրված է տպագրության 8/VIII 1961 թ.:

ՀՍՍՏ Կուլտուրայի մինիստրության պոլիգրաֆարդյունաբերության և հրատարակչությունների գլխավոր վարչության II տպարան, Երևան, Կոմունյանցի Ճ 8, Գինը 8 կոպ.